

Bas?nç Ülseri Bilgi Düzeyi De?erlendirme Arac? 2.0- Güncellenmi? Versiyon (PUKAT 2.0- T)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bas?nç Ülseri Bilgi Düzeyi De?erlendirme Arac? 2.0-Güncellenmi? Versiyon (PUKAT 2.0-T)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17296>

Özet

Bas?nç Ülseri Bilgi Düzeyi De?erlendirme Arac? 2.0-Güncellenmi? Versiyon (PUKAT 2.0-T), sa?lik profesyonellerinin **bas?nç ülseri** (bas?nç yaralanmalar?) ile ilgili bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? olan orijinal PUKAT 2.0 ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanm?? halidir. Bu ölçek, özellikle hem?ireler ve di?er klinisyenler aras?nda bas?nç ülserlerinin etiyolojisi, risk faktörleri, evrelemesi, önlenmesi ve tedavisi hakk?ndaki teorik ve pratik bilgileri de?erlendirmeyi hedefler. PUKAT 2.0-T'nin uyarlama ve psikometrik geçerlik çal??malar?, Erbay-Dalli ve arkadaşlar? tarafından 2021 y?l?nda gerçekleştirilmis? ve ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygun, güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek, sa?lik hizmeti sunucular?nın bilgi eksikliklerini belirleyerek hedefli e?itim programlar?nın geli?tirilmesine olanak tan?r, bu da hasta bak?m kalitesini ve **doku canli?i???** sonuçlar?n? iyile?tirmede kritik bir rol oynar. Bu araç bir **uyarlama** çal??mas? neticesinde kullan?ma sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç Ülseri, Bas?nç Yaralanmas?, PUKAT 2.0-T, Bilgi Düzeyi De?erlendirme, Hem?irelik, Doku Bütünlü?ü, **Uyarlama**, **Psikometri**, T?bbi Bak?m.

Yazarlar

Öznur Erbay Dalli?, Ye?im Y?ld?r?m, Gökçe Çal??kan, Nevin Kelebek Girgin.

Amaç

Bas?nç Ülseri Bilgi Düzeyi De?erlendirme Arac? 2.0-Güncellenmi? Versiyon (PUKAT 2.0-T), sa?lik profesyonellerinin bas?nç ülseri yönetimine dair sahip olduklar? güncel bilgi düzeyini standardize edilmi? bir biçimde ölçmek üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in temel amacı, klinisyenlerin bilgi bo?luklar?n? tespit etmek ve bu bo?luklar? doldurmaya yönelik kan?ta dayalı e?itim stratejileri olu?turmaktır. Bas?nç ülserleri, sa?lik sistemleri için önemli bir morbidite ve maliyet yükü olu?turdu?undan, bu alandaki yetkinli?in ölçülmesi hayati önem ta??maktadır.

Orijinal PUKAT 2.0 ölçe?inin kültürel ve dilsel adaptasyonu, ölçe?in Türkiye'deki sa?lik çal??anlar? tarafından geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lam??tır. Bu adaptasyon, uluslararası standartlara uygun olarak, dilsel e?de?erlik ve kültürel uygunluk testlerinden geçirilerek gerçekleştirilmi?tir.

Ölçülen Yap?

PUKAT 2.0-T taraf?ndan ölçülen ana yap?, sa?lik profesyonellerinin **bas?nç ülseri bilgisi** (Pressure Ulcer Knowledge) düzeyidir. Bu yap?, genellikle dört temel alt boyutta incelenir:

Etiyoloji ve Risk Faktörleri: Bas?nç ülserlerinin olu?um nedenleri ve predispozan faktörler hakk?ndaki bilgi.

S?n?flandırma ve Evreleme: Uluslararası kabul görmü? evreleme sistemlerine (örne?in, NPUAP/EPUAP) göre yara derecelendirme bilgisi.

Önleme Stratejileri: Cilt bak?m?, beslenme, pozisyonlama ve yüzey yönetimi gibi önleyici müdahaleler hakk?ndaki bilgi.

Tedavi ve Yönetim: Mevcut yara bak?m teknikleri ve enfeksiyon kontrolü gibi tedavi yakla??mlar? hakk?ndaki bilgi.

Ölçek, bili?sel alandaki bu bilgi bile?enlerini de?erlendirerek, klinisyenlerin bas?nç ülseri yönetimindeki yetkinli?ini dolayl? yoldan gösteren nicel veriler sa?lar.

Geçerlik

PUKAT 2.0-T'nin geçerlik çal??malar?, Erbay-Dalli ve arkadaşlar? (2021) taraf?ndan yürütülmü?tür. Geçerlik (Validity), ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü gösteren temel bir psikometrik özelliktir.

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin bas?nç ülseri bilgi alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i, uzman görüşleri al?narak de?erlendirilmi?tir. Türk uzmanlar?n görüşleri do?rultusunda maddelerin kültürel ve dilsel uygunlu?u sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Bu amaçla genellikle **faktör analizi** teknikleri kullan?lm??t?r (bkz. Faktör Analizi bölümü). Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyutlar? destekledi?ini göstermi?tir.

Ölçüt Ba??ml? Geçerlik (Criterion Validity): PUKAT 2.0-T puanlar?n?n, daha önceden kabul edilmi? benzer bilgi ölçütleri veya klinik deneyim gibi d?? de?i?kenlerle korelasyonu incelenmi?tir.

Çal??mada elde edilen geçerlik bulgular?, PUKAT 2.0-T'nin Türk sa?lik profesyonellerinin bas?nç ülseri bilgisini ölçmek için **geçerli** bir araç oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability), ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarlı ve kararlı bir ?ekilde ölçme derecesidir. PUKAT 2.0-T'nin güvenilirlik analizleri, uyarlama çal??mas?nda detaylı olarak sunulmu?tur.

Ba?l?ca güvenilirlik yöntemleri ?unlard?:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ölçmek için **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplanır. Yüksek Alfa değerleri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçeğin iç tutarlılığını yeterli olduğunu gösterir. Erbay-Dalli ve arkadaşları (2021) çalışmasında elde edilen Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği (Test-Retest Reliability): Aynı denek grubuna ölçeğin farklı zamanlarda uygulanması ve sonuçların karşılaştırılması yoluyla ölçülür. Bu yöntem, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirir. Yüksek korelasyon katsayıları, ölçeğin kararlı olduğunu gösterir.

Bu analizler, PUKAT 2.0-T'nin Türk popülasyonunda tutarlı ve güvenilir sonuçlar ürettiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

PUKAT 2.0-T'nin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ve/veya **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. Orijinal PUKAT 2.0 ölçeği genellikle çok faktörlü bir yapı sergilemektedir.

Uyarlama çalışmasında uygulanan faktör analizi, Türkçe versiyonun maddelerinin orijinal ölçekteki teorik alt boyutlara benzer bir şekilde gruplandırılmaması amaçlanmıştır. DFA sonuçlarının kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI > 0.90; RMSEA < 0.08) göstermesi, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu ve böylece yapı geçerliliğinin sağlandığını işaret eder. Bu analizler, ölçeğin farklı bilgi alanları arasında bağımsız olarak ölçebilme yeteneğini güçlendirir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çalışması sonucu elde edilen bilgi değerlendirme aracı.

Format: Genellikle çoktan seçmeli veya doğru/yanlış formatında sunulan, kendini raporlama temelli bir bilgi testi.

Mevcut Diller: Türkçe (PUKAT 2.0-T), İngilizce (Orijinal PUKAT 2.0).

Popülasyon Grubu: Sağlık profesyonelleri (Hemşireler, doktorlar, fizyoterapistler ve diğer ilgili sağlık personeli).

Yaş Grubu: Yetkin profesyoneller.

Popülasyon Detayları: Hastane, huzurevi veya uzun süreli bakım merkezlerinde çalışan ve basınç ülseri riski taşıyan hastalarla ilgilenen klinisyenler.

Test Metodolojisi: Psikometrik değerlendirme, kesitsel çalışmaya tasarlanarak gerçekleştirilmiştir. Ölçek, profesyonel bilgi düzeyini ölçmek için tasarlanmıştır ve puanlama, doğru cevap sayısına göre yapılır. Derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi kaynağında belirtilmemiştir, ancak bilgi testlerinde genellikle her doğru cevaba puan verilerek toplam skor elde edilir.

Anahtar Kelimeler

Basıncı Ülseri Önleme, Hemşirelik Eğitimi, Klinik Bilgi, **Çıktı**, Bilişsel Değerlendirme, Yara Bakımı, **Sağlık Profesyonelleri**.

Yazarlar (Detaylı Bilgiler)

Sorumlu Yazar: Öznur Erbay Dallı

Yazar ORCID Tanımlama: Kaynağında belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: oznurerbay@gmail.com

Yazma Adresi: Kaynağında belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

PUKAT 2.0-T'nin kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Öznur Erbay Dallı veya telif hakkı sahibi olan orijinal ölçek geliştiricileri aracılığıyla sağlanmalıdır. Ölçeğin kullanımına ilişkin herhangi bir ücret bilgisi veya lisans durumu kaynağında açıkça belirtilmemiştir. Testin uyarlama ve geçerlik/güvenirlilik çalışmasının yayın yılı **2021**'dir.

Orijinal PDF dosyası bu kaynağında mevcut değildir.

Kaynaklar

Erbay-Dallı, Ö., Yıldırım, Y., Çalkan, G., & Kelebek-Girgin, N. (2021). Reliability and validity of the Turkish version of pressure ulcer knowledge assessment tool-updated version (PUKAT 2.0). *Journal of Tissue Viability*. <https://doi.org/10.1016/j.jtv.2021.08.001>

Basıncı Ülseri Bilgi Düzeyi Değerlendirme Aracı 2.0-Güncellenmiş Versiyon (PUKAT 2.0-T) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.